

**Roberti Tvrneri Viri Doctissimi Professoris In Academia
Ingolstadiensi Orationvm. Volvmen ...**

Turner, Robert

Coloniae Agrippinae, 1625

2. Narratio de morte quam in Anglia pro fide Romana Catholica Edmundus Campianus Societatis Iesu pater alijque duo constanter oppetierunt.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69519](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69519)

NARRATIO
DE MORTE,
 QUAM IN ANGLIA PRO
 FIDE ROMANE CATHOLICA
 Edmundus Campianus Societa-
 tis I E S V Pater alijq; duo con-
 stanter oppetierunt, ex Itali-
 co sermone facta
 Latina

à

ROBERTO TURNERO
*Catholico lectori, maximè fideli in
 Anglia afflicto.*

CVM ex verbis, quasi medijs tenebris eorum,
 qui effreni quadam audacia conantur religio-
 nis sanctitates omnes perfringere, emicer ve-
 ritatis quædam lux, nostramque imbecillita-
 tem sustineat, ne procliuius labatur in errores, quibus
 multorum hodie acies perstringuntur, aut verius he-
 betantur: facile videtis (Charissimi in Christo) non
 solum

solùm quàm verè dixerat Propheta, dies diei eructat
 verbum, & nox nocti indicat scientiam: sed etiam
 quàm aptè perstrinxerat Cyprianus perinsignem stu-
 porem illorum: qui nec cogitant, nec intelligunt, men-
 dacium diu non posse fallere: nam cum perditionis
 filiorum pater Calvinus, proiecta quadam audacia
 deriuat in Catholicos inuidiam religionis contem-
 ptæ, quòd fidem suam sanguine nolint vnquam con-
 signare; Deus ad hanc refellendam contumeliam su-
 pra illa examina Martyrum, qui in nati Euangelij
 quodam crepusculo vestram fidem, quasi legem, san-
 guine suo sanxerant, voluit quoque his extremis tem-
 poribus enitere veritatis rationem in morte Patris Ed-
 mundi, suorumque sociorum constanter appetita pro
 illa fide quam vos tenetis: cuius lectione lenietis desi-
 derium, quod vobis excito aureoli libelli paulò post
 adendi, qui diuine vberique filo explicabit non solum
 genera crudelitatum, quibus, intra decem & octo an-
 norum cancellos, hæretici sæuierunt in Catholicos
 plurimis, maximis; sed etiam exempla pietatis, con-
 stantiæ, roboris, quæ ex medijs Catholici gregis affli-
 cti procellis excitauit rarissima & excellentissima, ad
 consolationem Ecclesiæ suæ, atque ad eorum; qui Ec-
 clesiam oppugnant, insigne probrum: qui nunquam
 putârunt, fore, vt tanta in Catholicis luceret constan-
 tia, obliti illius vocis, quam miserat Iesus Christus, si
 tacerent homines, locutus es petras. Deus noster vobis au-
 geat indies constantiam ad harum vexationum & per-
 ferendas molestias, & superandas procellas.

*Hereticè
 nunquam
 credide-
 runt tan-
 tam fore
 Catholi-
 corum
 constan-
 tiam.*

Georgius Eliottus (qui Thomæ prius Roppero,
 fac paucis post mensibus viduæ Gulielmi Peë
 ters, regis quondam à secretis, in rebus domesti-
 cis nauabat operam) mentitus longo tempore Catho-
 licum, alieno tandem sanguine crudeliter se perleue-
 rat: timor mortis sceleri propositiæ fecit, vt se traderet
 in clientelam cuidam magnæ authoritatis viro: in

cuius se pectus vt insinuaret alius, promittit, fore sua opera, vt Edmundus Campianus Societatis Iesu Pater illi in potestatem veniret: placebat negotium mirifice adiungitur ergo socius ex genere hominum mirè vafro, qui edicta regia adunt in vulgus: vt res nectatur securius, & huic & illi fit potestas à regina capiendi Campianum, vt totum geratur authoritate publica liberius: promissa sunt larga, vt animi sint magni in re tanti fructus. spe illi & dolo pleni ingrediuntur viam, veniunt in Barkensem prouinciam: diuertunt ad Yates nobilem inter cocum & hunc Georgiū (vni enim hero vterq; antea seruiertant seruitutem liberalem) postcomplexum & dexteram, sermo tandem (vt in primo congressu res feritur ex re) de multis & varijs fit multus & varius: inter reliqua coco nihil suspicanti doli exciderat de Patre Campiano id temporis præsente. Georgius ipso punctulo summittit socium, qui hoc indicaret præfecto loci, egregiè Calvinizanti: ipse interea falsa specie religionis & amicitia consequitur, vt tantamquam ludas, surrepat in missam & concionem, quantum illam procurabat, hanc habebat P. Campianus in illa verba, *Ierusalem, Ierusalem. quoties volui congregare filios tuos, &c.* in media concione accurrit boni animi vir, monetque alta voce demostricos, caueant à Iuda: finita concione, vix se receperant, in suam quisque domum, & eccum tibi præsto Præfectum cum manu, cuius maximam partem locarat circum ædes, ne quis pateret fugæ locus: perquiruntur anguli, latebræ exquisitissima diligentia: dum Pater vel timetur elapsus, vel non speratur capiendus, discessum fuisset, nisi Georgius suggessisset de angulo ædium tenebricoso & perrecondito, quem vel à coco, vel ab alio nescio quo inaudierat: obseruant hæretici angulum, in hoc angulo tres latebant Sacerdotes, Campianus, Colingtonus, Furdus: cum intelligeret prope esse, vt comprehendantur; posita corporis & discriminis cura, faciunt suarum cogi-

*Aggredi-
tur simu-
latè ipsa
res eum
capiundi.*

cogitationum summam, ac conscientiam dolore, con-
 fessioneque piant: tres illam vram pœnam sibi inui-
 cem imponunt, vt pleni charitatis recitent ter, *Fiat vo-* *Ardens*
luntas tua: quasi toti diuina in voluntate defixi nihil la- *zelus*
 borarent, quid corpore fieret, & carne. Campianus *Campianus*
 ardens charitate sæpè se voluit obijcere his quasi Iu *præ cete-*
 dæis, atque vsurpare illud sui Christi, *quem queritis: ve-*
 rùm duo alij pugnant, vt se seruaret, non exponeret *ris iam*
 periculo ex illo pendere salutem & periculum mul- *capienti.*
 torum: ratio & charitas fratrum calorem eius diui-
 num iam iam erupturum tenuit intra lineam: quare
 soluti cura se componunt in singulis lectis singuli, ac
 supini, manibusque in cælum sublatis expetunt, ex-
 pectant voluntatem Dei: voluntas Dei fuit, vt aduer-
 sarij irruentes occuparent eos supinos, ac mente for-
 maque corporis, cœlum rogantes pro terra, pro pugnis
 coronam: eruuntur viri Dei ex cauernis, quasi anti-
 qua tyrannide Petri & Pauli in itinere: quid hæreti-
 ci aut serio triumphent de re, aut scurriliter ludant in
 Sacerdotes, laicosque nobiles, nihil tangam, tangam
 tantum, quæ sunt carceris: itineris tamen duo fuerunt
 singularia. Londinum itur per Abingtoniam, quæ
 proxime abest ab Academia Oxoniensi: in hac Acade-
 mia ita floruit olim Campianus laude Philosophiæ
 atque eloquentiæ: vt vel amore, vel fama illecti multi
 Academici huc frequentes confluerint ad Patrem
 transeuntem vel videndum, vel amandum: id cum bo-
 nus Pater intellexerat. in sinu gaudebat aliquam in iu-
 uenibus adhuc restare bonæ mentis scintillam, quasi
 fidei Catholicæ semen: furridet etiam, ac suauiter mo-
 desteque rogat, num velint eum audire concionan-
 tem: alterum itineris singulare id erat: quodd Pater in-
 grediebatur Londinum, quasi Cæsar, ouans in equo,
 frequentissimo populo; suoque capite præferebat ma-
 iusculis literis notatum eïogium illud, *Iesuita seditiosus.*
 f 4 Londi-

Elogium seu titulus capite præferens R. P. Camp. Londini est platea longe celeberrima, quam vulgus dicit Cheepside: in hac est crux summi pretij, summæ artis, auro argentoque pellucens, pretium & ars fecerunt ne hæretici in hoc Christianæ fidei trophæum hæctenus seuierint: bonus Pater dum transit, salutæ crucem, nutuque decernit honorem, quem Catholici solent tanti triumpho tanto monumento. frendent hæretici, triumphant Catholici de constantia, ventum est ad catcerem, Pater dum traditur in custodiam arcis Londinensis, conuersus, lictoribus, qui duxerant & grauissimè violarant, dixit summa & vultus placibilitate, & altitudine animi, ægerrimè sibi esse, potius de vitæ morumque tenebris in quibus versabantur illi: quam de iniurijs maximis, aut itineris præteritis, aut carceris futuris: prauiderat enim Pater, quantæ mox iniuriæ quanto animo sibi essent deuorandæ, victus, squaloris, calumniarum: in quibus grauis calumnia erat rumoris falsi, fluentis primò à præfesto arcis Londinensis, ac per publicos dein crucis Paulinae sermones, quasi canales derivati in vulgus, Patrem scilicet Campianum Catholicæ religioni nuntium remississe: tentatus sapius fuit eius animus verbo, vultu, promisso, varioque stratagemate, vt paululum modo remitteret de suæ conscientia lege in religionis rebus, si non illis grauioribus, certè his leuiculis si qua tamen res in religionis causa possit esse leuicula, verùm ille, tanquam petra, nixus Christo, Catholici militis locum constantia & animi magnitudine ita tuebatur, vt ostenderit ciuitatem, quæ latet in tutela & subsidio Dei, potius debere oppugnari à multis, quàm posse expugnari ab vllis: in verbis postquam viderant nihil esse illecebrarum ad eum pelliciendum, quæstionum longè exquisitissimarum adhibent vim in medijs tormentis isthac imprimis conantur elicere à quot & quibus erat receptus tecto, quam multos & quos ad Romanæ Ecclesiæ communionem aggregârat, quam horum

Animus R. P. Camp. erga suos hostes benignus.

Rumor de P. Campiano falso.

rum irretiendorum persecutus erat viam, cum quibus
 versatus est familiarius & secretius: premebant vehe-
 menter de libro, quo pugnarat bonus Pater, & euice-
 rat, non esse adharendum hæresi vbi impressus, cuius
 auxilio & consilio scriptus, à quo disseminatus in vul-
 gus: denique si quos norat, qui de hoc libro tantulum
 norant: vehementes etiam fuerat, & multi in senten-
 tia excommunicationis quam sanctæ memoriæ Pius
 V. tulerat contra reginam Angliæ ad hæc omnia vnum
 erat & simplex responsum, se misisse ad duos nobiles,
 ad Ricardsonum, librum; ad Poundum libri capita
 quam rem liberè libenterque fassus est, quòd explora-
 tè cognosceret tantum esse humani roboris, & diuinæ
 gratiæ in his viris ad refellendam omnem aduersa-
 riorum petulantiam, vt statuerit planè ex hac confes-
 sione nihil potuisse manare aut ad hæreticos malos
 boni; aut ad Catholicos bonos mañ: dum Pater cum *In tor-*
 his tormentis conflictatur, quicquid vel artis, vel astus *mentis*
 excogitari potest ad animos aliorum siue percellen- *suis nihil*
 dos, siue indagandos, id totum adhibent: interrogant, *non ad*
 obseruant, inculcant eandem rem moleste, vultus vo- *percellen-*
 cesque aucupantur: si qua forte litera aut syllaba ex *dos ani-*
 quoquam fluat: quæ possit leuissimo quodam ratio- *mos in-*
 nis aut coniecturæ odore intorqueri in damnum aut *tentatum*
 accusationem cuiusquam Catholici nobilis, mirum *relin-*
 est, quanta erat lætitia, triumphus quantus: hanc mox *quunt.*
 syllabam ædunt in vulgus, & vna spargunt, eam à Pa-
 tre Campiano fuisse in quæstione expressam: in quo
 fallendi mentiendique genere ita nullam habuerunt
 suæ frontis rationem, vt ex ijs, quos regina in secretio-
 rum cogitationum societatem asciscit primos, vnus
 non infimus equiti aurato (quem religionis ergò in-
 clusum in carcerem volebant irretire si non legis la-
 queo, laquei certè specie) summa asseueratione confir-
 mârît Patrem Campianum in quæstione aperuisse de
 illo, qualia & quanta non cogitârît: id quoque ad inui-
 diam

diam attēxit huius sectæ homulos nihil laborans, quibus maculis inspergant conscientiam, fidem, famam suam; dum quo toto corpore connituntur, eoque quacunq; ratione ascendunt: verum bonus eques fretus, quâ suorum rectè factorum conscientia, quâ constantia illius cœlestis athleticis, his se mendaciorum fraudumq; pedicis & laqueis facilè expediuit: mendacio tamen ficto à malis, sparso à magnis obtinuerunt aduersarij, vt populum imbuerit opinio penè certam, quinquam primæ nobilitatis virum à Campiano fuisse proditum: credidit magnæ notæ Catholicus, ac mihi tanquam rem non ex populi triuijs, sed magnorum virorum sermonibus haustam narrauit, inter eos, quos regina habet secretiorum consiliorum participes, certam iam fuisse & orationem, & scientiam omnium consiliorum, quæ de grauissimis rebus reconditissima aperuit Campianus in quæstione: quanquam non multò pōst suam idem mihi perstrinxerat & fidem in rebus falsissimis præcipitem, & mentem in aduersarij dolis non satis perspicacem: imò tam fuerunt aduersarij in mentiendo impudentes, in spargendo subdoli, vt hic error fuerit non illius tantum nobilitatis, sed plurimorum Catholicorum, planè opinantium, patris culpa factum fuisse, vt D. de Vaulx primæ nobilitatis Baro, Thomas Tressamus, & Gulielmus Latsbens equites aurati traderentur in custodiam: vnde bonæ mentis, optimæq; fidei Pater subierat inuidiam non solum læsæ Reipub. apud hæreticos, sed etiam violatæ fidei apud Catholicos, qua causa Thomam POUNDUM nobilem sanguine, nobilem confessione: fidei (decem enim annorum carcerē passus est religionis in causâ) impulerat, vt Patrem permulceret sanctarum literarum pia consolatione, moneretque in deuorandis iniurijs, tanquam Christi confessor, partes sumat constantiæ, deponat imbecillitatis: addit rumorem esse de imbelli animo quē in quæstione præ se tulit; rogat, verine sint rumo-

*Falsa accusatus
inuidiam
subijt læsæ
reip. hæret. &
fidei
Christiana.*

rumores, qui de illius fide & imbecillitate, magnis authoribus, æditi sunt in vulgus: in mittendis literis deuincit sibi Poundus fidem vnius è grege stipatorum largitione quatuor aureorum Angelottorum: si probet fidem, lautius præmium promittit: is cui literæ datæ sunt ad Campianum, consiliū aperit, & literas obijcit præfecto artis, præfectus vel mente sua, vel instinctu alieno Patri facit copiam literarum, omniaq; dissimulat de ijs, quasi nec lectis, nec cognitis: ad hæc à Patre id erat breuiusculi responsi, nullum quamuis exquisitissimum tormentum, nedum funem expressurum à se vocem quæ facit ad Ecclesiam Christi violandam: hæc responsio illos ex intimo reginæ cōsilio pupugit, dum suspicantur aliquid adhuc latere reconditoris mysterij de Reipub. summa nec queunt statuere (etsi statuant omnia) quam eius eruendi persequantur viam: verum cum videant se mulcendo, minando ne hilum proficere, illa extrema erat cogitatio, vt quem non possent torquendo frangere, eum disputando contentur vexare: in quo genere aduerter rationem, qualem nulli antiquorum Martyrum carnifices aut vsurpârint tam *P. Campianum* crudelem, aut inierint tam subdolam: illi enim retro *iam tor-* astæ atatis tyranni, Dei confessores primò disputationibus, pœnis deinde aggressi sunt: at hi, conuerso quasi *mentis* tyrannidis orbe, hunc Patrem exercent prius pœnis, ac *exhaustū* fractum iam penèq; exanimem, in scholasticum hunc *Disputa-* puluerem & solem eliciunt: in maxima tyrannide ma- *tionibus* xima hic fuit tyrannorum fraus, statuendum in corpo- *conantur* ris iam penè fracti & obriti debilitate ita animum *vincere* languere, ita hebescere ingenium, ita fluere memo- *sed fru-* riam, omnem denique hominis partem, quasi incisis *stra.* neruis, ita ineptam esse ad functionem, vt ab illo non tam imbelli, quàm imbecilli facile sperarint victoriã: verum Deus, qui se suis promissit in his angustijs nunquam defuturum, eam suo siue confessori constantiam, siue athletæ fortitudinem instillauit è cœlo;

vt ex aduersarijs illi, qui nihil habebant frontis, nimis se multum habuisse putarint, quòd ausi fuerant con-
gredi: agnosco Dei beneficium, quòd me passus est
fructuosè, sed difficulter irrepere in turrim, & qua-
gesta, dicta erant omnia, videre, audire: nam maxi-
mum ruli & voluptatis & utilitatis fructum, quòd au-
dierim perinsignem Christi Confessorem Campia-
num omnes aduersariorum captiunculas ita expli-
cantem, refellentem; vt à quouis nec explicari facilis,
nec feliciùs refelli posse viderentur: eius modestia &
patientia in aduersariorum iniurijs, iocis, irrisionibus
concoquendis tam nituit singularis, vt ex aduersarijs
plurimi, cuius religionem oderant capitaliter, eius
virtutem amârint ardenrer: de iocis perferendis nihil
est: in pœnis corporis vel subeundis, vel perferendis
Angelus est: nam dum venit ad locum quaestionis, non
flet, sed orat; non queritur, sed præ foribus nixus ge-
nibus è cœlo veniã petit peccatis, patientiam tormētis,
constantiam factis, aduersarijs gratiam: nulla illi pœ-
na aut impendens timore, aut præsens dolore men-
tem eripuit liberam, quæ solet esse Sanctorum: vt vi-
deatis, videte virum Dei etiam lepidum in miseria ex-
trema: cum tormenti vis illi eripuisset omnem mem-
brorum non solum sensum, sed vsum iocatur se Ele-
phantem esse: quid ita tritum est. Elephantem iam
stratum humi habere membra, quibus se volûter non
habere quibus se erigat, ita Campiano in omnibus
membris nullum fuisse membrum, quo posset vri
cùm manuum operam potuisset adhibere ad cibum,
ridet se simiam esse, quasi imitatione ioculari menti-
tus potius vsum manuum, quàm adhibens ad neces-
sitate: multa sunt huius generis, sed mitto, vt sequar fi-
lum disputationis: extrahebatur disputatio in quarrum
vsque diem, eo ordine, vt repetita bis, ante prandium
ab hora decima quinta in decimam octauam, post
prandium à vigesima prima desinat in vigesimam ter-
tiam:

*In omni-
bus tor-
mentis
P. Cam-
pianus se
Elephan-
tem dicit
& quare.*

tiam: iniquissima fuit illa aduersariorum pactio cum Patre, vt illorum nunquam doctrinam tentaret interrogando, sed respondendo semper sustineret ineptias: à parte hæretica erant Decanus S. Pauli Londinensis Doctor Daius, Beélus, & Vittakerus, qui id temporis contra Campiani librum paruriebat nescio quid libelli, & non multo post ædebat: quacunque inspicis, ignorantia & superbia maculis inspersum: à parte Catholica stabant Sheruinus, Bosgrauius, Campianus, aliique Sacerdotes; quanquam loquendi & respondendi partes Campiano & Scheruino erant solis seposita: ex his, quæ inter disputandum interuenerant, vnum secernam aut alterum, vt de reliquis commodius faciatis coniecturam. Pater Campianus semel perstrinxit hæreticos quasi cor rumpentes Scripturæ locum, quem citabant hæretici ipso punctulo referunt ad Græcum contextum: cum Pater negaret se Græcum librum velle, quod sciebat eos etiam obtrudere corruptum, cachinnus erat & conuitium in eum, quasi rudem & infantem in Græcis literis: quare ad Patrem, vt sperant, perdendum, audiente populo rident, irrident, & triumphi specie ingeminant illam suam in Monachos tritam vocem, Græcum est, non legitur: hanc contumeliam fert non ægrè, dissimulat prudenter, & quod statueret suam linguæ vel scientiam vel ignorantiam nihil decerpere de bonitate causa, & quod aucuparetur commodiorem huius petulantia refellendæ occasionem, non multò post disceptatio erat de loco S. Basilij hæretici persuasissimum habentes Campianum nihil scire Græcè obtrudunt Basilium Græcum, ac impudenter prouocant, vt legat ille vocis vultusque suauitate qua solebat omnia, cœpit primum altè legere, ac verba deinde Græca verbis Anglicis fideliter explicare: finit, & illam vnam sententiam subnectit, illorum impudentiæ suæ molestiæ testem, vos mihi posthac cito testes, me callere Græcè, pugna-

Ordo dis-
putatio-
nis inter
Camp. &
hæret.

Hæretici impudenter obijciunt pugnatur postea acerrimè, quæ fuerat Lutheri sententia de epistola S. Iacobi, quam ille & impiè appellauit stramineam, & impudenter negauit Catholicam cum in libris quos hæretici curarunt subiiciendos (vtuntur enim Angli operibus Lutheri mutatis, emendatis, Græcum purgatis) reperiretur nihil, quod huc faceret; vix credas, quantam ædiderant latitiæ & triumphî speciem cum, Campianus responderet vere, recentes nouarum sectarum asseclas in Luthero & Caluino pleraque mutasse, reseculisse plurima (quibus suam sectam sentiebant premi) in huius orationis fidem conferendos libros, quos primos Lutherus ædiderat in Germania; rident eum hæretici, quasi malæ causæ bonum subsidium expectantem inde ex Germania: hic finis est primæ disputationis: in qua etfi Pater & respondendo doctissimus, & patièdo religiosissimus partes egregiè sustinuerit; hæretici tamen totam disputationis laudem deriuarunt in Sheruinum, more Phariseorum, qui Ioanni affigebant nomen Messiaë, non quod Ioanni vellent optima, sed quod Christo cuperent pessima: non hoc dico, vt quicquid decerpam de Sheruini laude (dederat enim documentum docti hominis, & in plurimis literis optimè versati) sed vt aperiam hæreticorum summam inuidiam erga summum Patrem, qui illorum causam ita obtriuera, vt statuerint nunquam post hac Iesuitam vocare aut prouocare in palæstram: reliquarum disputationum nihil persequar, quod putem omnia omnium sermonibus celebratissima peruenisse iam diu ad vestras aures: postquam hæretici viderant omnem sibi viam hætenus tentatam effluxisse sine fructu, vt ædant terribilis crudelitatis tragicum exemplum, conspirant in innocentium mortem: in summa crudelitate videte summam fraudem: nam etfi hæc, populum imbuerè religione, Sacerdotes, quasi semen, spargere per Angliam, excipere confessionem eorum, qui redierunt in gratiam cum Ecclesia, obire

Hæretici Phariseis optimè conferuntur.

Hæretici nihil proficientes, in innocentium motem conspirant.

obire sacra Missæ solennia, aliaque huius generis, veluti læsæ maiestatis notæ, capite iam sanciantur apud Anglos: tamen istis hæc communia non placuit obijcere, partim timore, quod religionis Catholicæ quadem quasi herba succrescente indies apud Anglos, talis accusatio cœperat habere odium; partim invidia, quod sperabant in nulla religionis mentione nullam apparituram martyrij coronam: commune ergo consilium erat, litem intendere perduellionis, quod grandem pecuniam millium librarum Anglicarum, id est, nonagies plus minus millium aureorum solarium sum miserant in Hyberniam ad Nicolaum Sanderum, & eos, qui arma in Hybernia cœperant contra regnam: hoc mendacio vt barbaræ immanitati inducant perpulchram boni communis speciem atque vt eos vocent in invidiam apud populum, quod tam prolixa erant voluntate in hostes patriæ: quæ accusatio etsi paritura videbatur odium omnibus apud omnes, & apud Catholicos Patri imprimis Campiano, quod rem erat aggressus planè alienam à sua professione: tamen illis, qui aliquem modo habebant salem, fabula videbatur nullius probabilitatis: nam vt omni largitione omnes testes corrumperentur, nullo tamen modo poterat effici, vt circumstantiæ, quas Anglicanæ leges præscribunt, lucerent, quo scilicet in loco tam grandis pecunia erat collecta, à quo recepta, per quem summissa in Hyberniam, qui ciues capite censebantur, quo edicto, qua ratione, quare cum videant se in hac latebra non posse delitescere accusant quod Romæ & Rhemis in Campania cæperant consilium reginæ extinguendæ, quodd externos principes inuitarant ad regnum occupandum, denique quodd statuerant populum, subiectis flammis, excitare ad seditionem: fuit hæc accusatio vt tectior ad fraudem, sic in speciem periculosior, vtpote quæ non aduersarios modo (qui aliquid semper suspicabantur

*Parantur
lites ad
conflan-
dum odiū
apud om-
nes.*

sub.

*P. Camp.
& reli-
qui Sa-
cerd. qua-
si per
duellio-
nis Rei
tribunali
sistuntur.*

subesse fraudis) sed etiam familiares, quibus horum erat perspectissima innocentia, planè perculerat, ne si verbo, facto, signo, studium præ se ferunt & amorem, eiusque sceleris incurrerent suspicionem, decimo ergo quarto die Nouembris, Christi confessores in aula VVestmonasteriensi sistuntur tribunali, Edmundus Campianus, Rodolphus Sheruinus, Lucas Chirbeus, Iacobus Bosgrauus, Cottamus, Ionsonus, Ortonus & ex altero carcere Edoardus Rystonus. Ortonus solus erat Laicus, sed magni zeli; reliqui sanctissimæ vitæ Sacerdotes: in quibus Bosgrauus & Cottamus singulari quadam amoris significatione ostendebant semper se in societatis lesu nutu & potestate esse: instituto deinde moreque maiorum censentur suis quisque nomine: respondentibus legitur alta voce totius accusationis concepta forma, quam Angli vocant *Enditement*, his actis, iubentur Campianus & reliqui forma iudicij stata manus erigere: erigunt reliqui, & & purgant se de obiectis criminibus, eo quisque ordine quo appellati responderant: verum Campiano ita brachia luxârant, vsûque omnem ademerant carnifices, ut quod vellent, non posset: quare socius qui altat vnus, reijcit manicam, ac manum (quam pœnæ profunde Christi susceptæ non tam fregerant, quam consecrârant) honore prius osculi reuerenter dignatur, ac deinde quam potest altissimè tollit, simulque alta liberaque voce se & suos pronunciat innocentes Campianus præter reliquos citabat testes Deum, Angelos, coelum, terram; mundum denique & cui sistebatur tribunal (quod tribunalis illius terribilis post mortem futuri speciem representabat) se immunem esse ab omni crimine vel perduellionis in reginam, vel coniurationis in Rempub. nihilque eorum, quæ obijcebantur, eam speciem habere, ut ijs Iudices vllum colorem possint inducere, ad se condemnandum: subne-
stebant voce hominis & liberi libera, & Christiani zelo.

*P. Camp.
se immu-
nem omni
crimine
coram
omnibus
protesta-
tur.*

DE MORTE R. P. CAMPIANI. 289

zelosa: quid? in hac vrbs amplitudine, in hoc regni
 flore posse seponi duodecim viros ita nullius vel
 frontis vel conscientia, qui his criminibus condem-
 nent nos, quos hodie primùm potiùs viderint, quam
 norint? singuli dein' rogantur seorsim, cuius iudicio
 velint stare, communi huic interrogationi in re capi-
 tis communis illa solet esse responsio apud Anglos, se
 stare iudicio Dei & patriæ: respondent hoc pro more,
 suo quisque ordine fuit zeli quod huic responsionì
 subiungebant Sheruinus, agi verè causam seruatae reli-
 gionis, falsò obtendi velum, læsæ maiestatis: id loqui
 terram, videri cœlum, vincere rationem: finitur: accu-
 sati reducuntur in carceres: altero post die sistuntur
 Ioannes Colintonus, Laurentius Richardsonus, Ioan-
 nes Hartus, Thomas Furdus, Guihelmus Filbeus,
 Alexander Briantus, Ioannes Shertus Sacerdotes: ea-
 dem innocentibus obijciuntur crimina, eadem omni-
 nò iudicij forma: vicesimo dein' Nouembris, Pater
 Campianus, omnesque, qui cum illo antè stiterant,
 euocantur denuò ad tribunal: nominatim singuli ap-
 pellantur, respondent, accusantur, purgant, eodem pla-
 nè modo, quo supra: producantur testes Crodocus,
 Sledæus, Georgius Eliottus, Mundæus, Hilleus: homi-
 nes planè ex face, quos & natura finxerat ad menda-
 cium, & consuetudo erudierat ad impudentiam, qui
 innocentissimorum virorum frontem & orationem
 audebant sustinere in nulla veritatis specie. Crodocus
 obijcit, quendam Anglum officij causa inuisisse eum
 Romæ in carcere, & ad consolationem subnexuisse,
 non tam debere esse dolori, quòd carcerem subeat
 apud externos, quàm gaudio quòd longissimè absit à
 patria, quæ non multò post, excitatis tumultuum pro-
 cellis, multo multorum sanguine miserè funestare-
 tur: mentitur Eliottus sacerdotem quendam Paynum,
 qui id temporis arcis Londinensis custodia tenebatur,
 aperuisse

*Sistitur
 denuò P.
 Camp. tri-
 bunali
 cum reli-
 quis, &
 produ-
 cuntur
 falsite-
 stes.*

aperuisse illi consilia Catholicorum coniurantium in reginam hac forma; vt quinquaginta milites occultis armistecti cum sclopiis aggredierentur eam, cum esset in aucupio voluptatis (solenne enim est regibus Angliæ, vt ad voluptatem singulis annis vnâ regni partem obeant,) ac cum comite Lecestrensi thesaurario regni, & qui est à literis, Valsingamo trucidarent: vt res autem vel minori periculo, vel maiori spe conficeretur, quendam primæ nobilitatis virum susceptum, qui alta voce succlamaret, viuat regina Maria; nomen tamen principis viri nulla se arte potuisse à Sacerdote eruere: nihil mirum, si non possit nomen eruere viri, qui fingebatur magnus, erat nullus; in re, quæ erat tam perspicuè falsa, quam impudenter confirmata. Sledaus, quo erat candore, publicè confitetur se Rhemis egregiè fuisse hypocritam, & Catholici benè sanctuli induisse laruam, vt faciliùs possit expiscari mores, ingenia, consilia omnium, de quibus promittebat volumina. Mundæus (vt rem conferam in pauca) narrat monstra multa, paucis dixerant, & cum vestigio duodecim viri nominatim appellati iubentur exquirere, quid æqui, quid iniqui: in more est apud Anglos, vt duodecim bonæ famæ viri secreti ex plebe, causam capitis exigant ad normam, ac, rationibus vtriusque partis æquo librili perpensis, accusatos declarent suis verbis gyltie, aut non gyltie: id est, nocentes aut innocentes: hi in hac causa non secreti ad iustitiam, sed ad fraudem corrupti: post auditam hinc accusationem, inde purgationem, iubentur finita die sistere, ac respondere suam mentem: ex illis tres tenellæ (vt videtur) conscientia, simulatis causis, declinant statum diem, tanquam scopulum periculosum, apud quem videbant se facturos naufragium vel gratiæ diuinæ, innocentes se condemnarent vel auræ humanæ, nisi condemnarent: nouem ergo alijs, qui obibant edicti diem,

*Mos apud
Anglos in
causa capitali
qualis.*

fam capitis exigant ad normam, ac, rationibus vtriusque partis æquo librili perpensis, accusatos declarent suis verbis gyltie, aut non gyltie: id est, nocentes aut innocentes: hi in hac causa non secreti ad iustitiam, sed ad fraudem corrupti: post auditam hinc accusationem, inde purgationem, iubentur finita die sistere, ac respondere suam mentem: ex illis tres tenellæ (vt videtur) conscientia, simulatis causis, declinant statum diem, tanquam scopulum periculosum, apud quem videbant se facturos naufragium vel gratiæ diuinæ, innocentes se condemnarent vel auræ humanæ, nisi condemnarent: nouem ergo alijs, qui obibant edicti diem,

diem, tres adiuncti erant: qui omnes collatis inter se potius capitibus, quam rationibus, innocentissimos Christi confessores renunciant reos. Iudex rogat damnandos, si quid adferant, ne horum sententiam sua subsequatur sententia, nam apud Anglos duodecim hi viri exquirunt, iudex damnat. Iudici id erat responsi à Campiano, tantum esse: tamen rogare se Deum, ut iudex, accusator, aduersarius reliquus pro tribunali summo & extremo mitius audiant. Iudices ipso punctulo, Andersonus, Egertonus regius Procurator, ac Pophanus, seu verius à conscientiae foeditate profanus (interfuerat enim hic quaestionibus confessorum, ac viderat, audierat omnia, ex quibus poterat & debebat, si quid habuisset conscientiae, eos declarare integros à labecula) assurgunt omnes, & quod est iudicibus solenne, communi tractaque voce declarant dignos morte, feruntque in innocentes sententiam, quam illa tribunalia audierant iniustissimam, hac formula, hinc abripiantur ad carcerem, inde ad locum statum raptantur, in loco exenterantur, secantur: post sententiam audiuntur non eiulatus mulierum, sed trium Sanctorum tria iubila exaltant verbis, Campianus istis. *Te Deum laudamus, te Dominum confitemur*: Sheruinus illis, *haec dies quam fecit Dominus, exultemus, & letemur in ea*: seuerius Briantus, vir alioqui natura placidissimus perstringit iniquitatem tribunalis, refertque ad iudicem summum, his Davidis verbis, *Iudica me Deus & discerne causam meam de gente non sancta*: postea subiicit Campianus ad populum in hanc sententiam *audiuistis* (viri optimi) *nos condemnator crimine imminuta maiestatis*; huius sententiae, *quæso à vobis, ut recordemini non clementiam, sed iustitiam, putatis fore, ut homini, qui tam multis, tam grauiser, tam insidiosè, regiam maiestatem petierat, proponeretur facile libertas, honor, facultas bene optima? haec*

t 2

mibi

mibi proposita sunt, multa asseueratione, à magnis viris, si remitterem illis de mea conscientia, in rebus, vt putabant illi, minutulis: imò qui mihi astat arcis praefectus, hæc & his lautiora promisit, si in templis hæreticorum vel concionantium, vel cantantium vestigium modò ponerem: quid? homini grauius perduelli, quod causantur, de re leui tam lauta promitterent magistratus, permitterent principes? non audent: non perduellem (viri optimi) non perduellem, sed zelum fidei Catholicae & oderunt & condemnarunt: mox dicitur à tribunali, reditur ad carcerem, in carcere sauitur: nam compedibus ex ferro grauib; impositis, tenentur arctiùs, tractantur rigidiùs, vsque ad diem supplicij: in toto hoc negotio, Patris Campiani ea apparuit siue defendentis prudentia siue patientis modestia, vt non solùm populum, sed ipsos etiam iudices suæ virtutis admiratione & stupore defixerit: adde quòd in tanto periculo? tanta constantia vocis & vultus, in tot rationibus tam breuis prudensque oratio fecerant, vt plerique statuerint eos, tanquam innocentes potiùs liberandos, quàm condemnandos tanquam nocentes: verùm æquitas sententiæ poterat optari, non poterat expectari ab hoc tribunali, in quo erant iudices cæcati honore, testes corrupti largitione, duodecim viri præpediti timore: non loquor ad inuidiam, loquor certa: nam vnus ex duodecim viris occultè ab amico perstrictus postea, quòd damnandorum innocentium grauiissimo se scelere obstrinxerat: id vnum responderat se angustijs pressum hoc facere debere, aut illud pati, vt non habeatur amicus Cæsaris: sequenti die reliqui, qui hoc etiam nomine conclusi erant in carcerem, eandem audiunt sententiæ, seueritatem, eadem iudicij præscriptione eadem testium impudentia, eadem duodecim virorum voce, eodem omninò modo, quem suprà depinximus in aliorum condemnatione: finito iudicio, Colintonius non tam spe euaden.

Prudentia & patientia P. Camp. in omnibus.

euadendi , quàm conscientia testandæ veritatis , con-
 uersus ad iudices pronunciat alta voce , omnes facile
 posse , & iustè debere falsam aliorum accusationem
 metiri sua: se enim illo die, quem illi præfinierant con-
 iurationi Rhemis inîtæ , Londini fuisse in domicilio,
 quod peruagata gentis voce vocatur Greesynne, apud
 nobilem quendam Lancastrum , Lancastrus fortè
 aderat, rogatur, respondet ingenuè veritatem, & inno-
 centem liberat mortis periculo: hoc exemplo inuita-
 tus Ioannes Nicolsconus Sacerdos , qui cognouerat
 Fourdum perindè iniuste condemnatum , excipit de
 eius innocentia , narrat locum Angliæ , in quo fuit, eo
 die , quo aduersarij calumniabantur Rhemis initam,
 coniurationem: verùm suæ libertatis magnique animi
 eum tulit fructum , vt religionis causa , primùm deda-
 tur in communem carcerem , ac paulò pòst condatur
 in arcem Londinensem: verùm quoniam Rhemorum
 suprâ fecimus mentionem sæpiùs, in re explicanda vi-
 debimus optimam voluntatem & munificentiam pro-
 lixam , quam adfert Gregorius Pontifex Maximus, *Greg. Pöt.
Max.*
 non solùm ad hæreseos fibras penitùs euellendas, sed *Rhemis*
 etiam ad religionis sementem per orbem latè seren- *& Romæ*
 dam: nam diuersis populis diuersa excitauit collegia, *diuersis*
 Rhemis & Romæ Anglis, Laureti Slauonibus & Dal- *pop. exci-
tauit col-
legia &*
 matis, Romæ item (ne singula persequar) Germanis & *cur.*
 Græcis: vt in illis adolescentes doctrinæ vitæque puri-
 tate imbuti, & interioribus literis probè informatae ad
 Ecclesiæ ruinas reficiendas incumbant, in sua quisque
 patria: nam illa pactio est, vt cooptandi promittant se
 & Sacerdotes futuros , & operam, in quæstum suæ
 quenquam gentis collaturos: ex illis duobus collegijs
 Rhemensi ac Romano, quasi feracissimis agris, Pon-
 tif. eos in Anglia decerpit & delibat Confessorum &
 Martyrum fructus, quos nostra ætas narrabit potius
 multos, quam sequetur magnos, & posteritas fortasè
 mira-

P. Campiani & reliquorum duorum Sacerd, inuicem sermocinantium letitia.

mirabitur potius summos, quam assequetur diuinos: verum vt intercisum historiae filum pertexam, post latam mortis sententiam, Confessores reducti in carcerem, dederunt populo materiae multi sermonis: spangebant; vnus, Ducem Alenfonium, qui illo tempore in aula reginae fuit, illis deprecatum fuisse veniam; alter, Patrem Campianum, ipsum sibi consciuisse mortem: verum tantam falsi rumoris varietatem, quasi caliginem, dispulerunt Calendae Decembris: hoc die Pater Campianus ducitur ad carcerem alium, cui nomen a frigore, & nuditate Caldenherber: ac reperit Sheruinum & Briantum, paratos iam & expeditos ad omnem crudelitatem perferendam: mutua hic letitia, mutuus complexus, sermones feruntur inter illos breues, sed dulces, de felicitate, quae erit, de miseria, quae est: puto plane hos tres diuinae mentis Martyres tantam animis ex mutuo sermone coepisse voluptatem, quanta facile & praesentis miseriae, & futuri funis absterget dolorem, quid narro dolorem? in miseria fuit letitia, in fune triumphus: nisi forte non fuerat aut Laurentio carbo dulcis, aut lapis Stephano mollis: praeparat suos Deus, & quasi subigit ad poenarum patientiam; Petros, Iacobos, & Ioannes in monte Thabor, Cecilias in cubiculis, Catharinas in templo, Sebastianos in campo, Ignatios in cauerna: atque singulos subigit & praeparat singulis modis, Petros, Iacobos & Ioannes specie gloriae, Cecilias sermone Angli, Catharinas interna luce Sebastianos contemptione mundi, Ignatios contemplatione coeli: hanc his tribus Sanctis praeparationem puto fuisse in hoc carcere summam, hac mutui sermonis communionem dulcissimam: nam quod SS. Hilarioni & Paulo euenerat in extremo vitae quasi actu: vt de coeli delicijs, ac terrae miserijs laetissimi differerent: id istos puto facere, hoc congressu, & ex terra elicere coelum, ex miseria, letitiam: de Sheruino, antequam

quam Pater Campianus venerat, omnes mirari omnia: nam siue loqueretur piè, siue faceret constanter, aduersarij ipsi videbant in verbis Angelum, in factis Deum: in medio huius sermonis cursu ecce Præfectum moleste interpellatorem, qui hos tres more institutoque maiorum tradit in potestatem magistratui Londinensi, cum mandato, vt latae sententiæ imponat pœnam: sternuntur mox in traham, vinctus Campianus, soluti alij: supini omnes: ac longè per ciuitatem raptantur: in hac miseria specie, id erat consolationis, quod, obiecta, oportunitate quasi è cœlo, quidam P. Campianum quærunt arbitrum conscientia: rebus, quidam lutum sanctis vultibus extrahæ volutatione inspersum abstergunt: bone Iesu, quamdiu patieris affictas tuorum conscientias teneri hac seruitute? quærunt te in carcere, quærunt te in traha, quousque non respicies hanc piam mentem? non periculum: non timor retardat, quò minus currant post te, quousque non admittes? sequuntur, sequuntur te in Campianis ac Sheruinis, tanquam Maria & Ioannes, vsque ad crucem; quosque excludes? vide, bone Iesu, hanc ipsam mentem, vide è cœlo pie: non vis placari hac Confessorum mente? fac saltem placere hoc Martyrum sanguine: sed linquo te Christe parumper, vt redeam ad tuos Martyres, qui iam sunt in loco supplicij, ex traha Pater Campianus primò ascendit currum subiectum cruci, ac populo edidit Cygneam cantionem, petitam ex illis Pauli verbi; *Spectaculum facti sumus mundo, angelis, & hominibus*: in quibus minutatim explicandis, dum magnæ constantia: magnum, turbati animi nullum ædit signum, quasi nihil periculi esset; Cnossius quidam, qui regina: à consilijs, illas habebat sibi partes impositas, vt supplicio inrefferet, ægrè ferès tam liberū veritatis: præconiū, præcidit filium, & inhumana voce. quid inquit? putane te huc tractū, vt populum peruer-

*Præfectus
arcis P.
Camp. &
reliquos
2. Sacerd.
tradit
Magistra-
tui Lon-
dinensi.*

*Apo-
strophe
ad Christum.*

*Quidam
à Consilijs
Reginae
ægrè fe-
rens liberum
P. Camp.
animum
verbis sic
increpat.*

nos
la-
re-
ge-
e in
ter-
em:
igi-
ater
n à
ui-
m-
u-
es,
st:
m
7-
e-
ci-
u-
pa-
na;
eci-
s in
it &
nes
i in-
tios
ara-
uui
SS.
quasi
dif-
erra
nto-
iam

fitate opinionum inficias? quin potius pergis, cuius
 gratia hic es, culpam delictorum (quorum fuisti cita-
 tus reus) publicè fateri, & reginam rogare veniam de
 crimine, quod in te concepisti læsæ maiestatis? eadem
 fuit cantilena reliqui magistratus, & eorum inprimis,
 qui erant ex colluione ministerij Calviniani: re-
 spondent Campianus suauiter, se facturum omnia
 liberè & libenter: si quid tantulum admisisset in regi-
 næ maiestatem, verùm ab huius criminis conscientia
 esse immunem, planeque integrum: pergentibus ta-
 men molestè & veteratoriè vnã modò exprimere
 syllabam, quæ læsæ maiestatis habeas si non crimen,
 certè speciẽ, respondet liberè, nihil esse, quod pre-
 mat conscientiam: excipit vir princeps, qui regina est
 à consilijs crimina tam clara, & euicta ordine iudicij,
 nec debere negari, nec posse refelli. P. Campianus,
 quicquid (inquit) honorate vir, contendis, nec posse,
 nec debere; id vnum fateor me Sacerdotem esse, in
 Catholica fide vixisse, pro Catholica fide mori: aliud
 crimen nec est, nec agnoscò: ad formam iudicij quod
 attinet, duodecim viros labi sæpe errore facileque huc
 induci nunc potuisse specie criminationis malitiõsè
 ficta, affabrè facta: se tamen hanc illis siue errorem,
 siue malitiam æquè ignoscere: dum hæc rogantur, red-
 duntur, Patri Campiano venit in mentem quorun-
 dãm, quos de rebus leuiculis nominarat in quæstio-
 ne, quibusque antea cauerant iudices immunitatem
 fide sua & iuramenti religione: rogat, ac per horum,
 qui fidem interposuerant, honorem obtestatur, hanc
 vt hi fidem mortuo liberent: neque finant innocen-
 tiam illorum perfidia circumuentam obteri: nihil esse
 causæ, cur mulctentur ad fidem, si quid cum illis aut
 alijs liber egerat extrã conscientiæ & pietatis rem, id
 petit æterne flamma vindicandum: de verbis illis ad
 Poundum (nullum ne exquisitissimum quidem tor-
 mentum

mentum nedum funem, quicquam à se extorturum, quod faciat ad sanctæ Ecclesiæ violationem) hanc esse notionem, nulla tormenti vi affectum iri, ut nomina ædat eorum, quos audierat, & absolutos sanctæ Romanæ Ecclesiæ gremio incluserat: postea de Richardsono intexuit, non esse hunc, qui cum reliquis iniuste erat damnatus, cui librum suum miserat dono. Hic superponitur quasi in scenam Hernus, Ludimagister ex triuio, qui linguam & animam vili pretio addixerat ad fabulam narrandam de Patre Campiano: præfatur, agitque personam tam ineptè, ut qui sperarit hinc lauream mimi, subierit labem momi: illi non creditur, ne à suis quidem, ita putidè mentiebatur, quicquid mentiebatur: ô impudentem Roscium, qui agit in scæna, spectante Campiano: sed hanc illi gratiam largitur P. Campianus, ne spectet, sed totum potius tempus quod Hernus ponit in fabula, ille seponat ad orationem: totus ergo defixus in commentatione Dei rerumque diuinarum, orat suum Christum, contemnit hunc ex scæbie vermiculum, si tamen contemptio tanta possit cadere in tantam Patris humilitatem: puto potius bonum Patrem orasse pro malo mimo, ut linguam à maledicentia & calumnia traducat ad gloriam Dei principes viri cum videbāt huius dictionem nihil adferre ad causam, ponunt modum stultæ garrulitati, premuntque Patrem de bulla excommunicationis, quam tulerat Pius V. in regnum Angliæ, an sit à Gregorio XIII. confirmata, vique illius bullæ subditi regni Anglicani an sint exempti iuri: quod habuit ille in illos: hinc enim putant se expressuros voculam dignam morte: verum cum Pater, interposita cogitatione, respondisset illius quæstionis dirimendæ nec locum esse, nec tempus: eum rogant, an velit nuntium remittere Pontifici: referunt responsum verbuli, sed verbuli quod habet momentum, se Catholicum esse:

*Bulla ex-
commu-
nicationis
in Regi-
nam lata
P. Cam-
piano
obijcitur.*

esse: vnus propior Atheio, quàm Christiano: mox clamare: *Catholici* nomine comprehendi omnem perduellionis labem. Caluine quid egisti, qui hanc sententiam implesti: tandem minister, ex hac Caluini sententia percunctatur, an velit, cum illo orare: importune, ineptè: vides, quisquis es; eum ita vixisse semper, ita mori nunc, vt faciliè ostendant se morte peius odisse omnem cum hæreticis communionem, siue in oratione, siue religionis quacunque actione. Pater tamen nihil exprobrat, sed verbo, vultuque lenissimo monet, se nullius calorem cohibere ab oratione, nihil tamen velle orare cum eo, tanquam aduersarum partium homine: rogare verò omnes, qui adsunt, Romanè Catholicos, vt in extrema eius vita symbolum recitent Apokolorum; id signum fore, se nec pro alia causa, nec in alia fide mori, quam Catholica & Apostolica, quæ solæ Romanæ Ecclesiæ terminis circumscripta viuit & viget: extremo loco molesti iterum sunt de regina, vt roget veniam delicti aduersus eam concepti: is imminens iam morti, verbis quàm potest grauissimis diuinam maiestatem citat suæ conscientiæ testem ac rationibus clarissimis euincit, se in reginam nihil vnquam deliquisse, aut tantulum titubasse, nedum coniurasse, in vitam: in reliqua semper vita pro ea orasse, in morte etiam articulo iam extremo orare: cum vestigio verbis quàm potest ardentissimis, & charitatis plenissimis reginæ animulam commendat Deo. D. Carolo Hauuordo roganti, quam loquatur reginam, Elyzabetham (subijcit) vestram, meam reginam: hæc vox quia videbatur mirificè placere viris qui aderant, nobilitatis principibus, eam quasi extremam excepit funis, funem mors, mortem eiulatus seu veriùs murmur quoddam luctuosum totius populi, qui illuc illa die confluxerat hac memoria numerosissimus: id fuit ingulare, ac diuinæ in diuinum Patrem bonitatis non

obscu-

*P. Campianus
morti
proximus
à Romanè
Catholicis
Symb.
Apost. pe-
tit reci-
tari.*

*Tam iam
moriturus
nihil
in Regi-
nam de-
liquisse
fatetur.*

obscurum indicium, quòd sententia contra Edmundo (hoc enim erat Campiano prænomen fontis) inciderat in diem, quam antiqua Anglorum religio consecrârat honore D. Edmundi, regis Angliæ, Martyris Ecclesiæ; atque ut in summa crudelitate miremur aliquam clementiæ speciem, carnifici præcisuro funem, ut semimortuo Patri intestina erueret maiori cum sensu doloris, impedimentum est à magnæ notæ viro; mortuo tamen amputatum caput, corpus dissectum in quatuor partes.

De Sheruino hæc fuerunt singularia: post halitum *Sheruinæ*
Campiano impeditum laqueo; carnifex, propera (in- *martyriæ*
stat) Sheruine ad tuum item præmium, barbarè: quid reprehendo? hoc est, esse carnificem. Sheruinus hac vocis immaritate tantum abest, ut moueatur, ut miret sciat magis: propter tanquam *ovis ad occisionem & carnifici* veluti pastori osculatur manus, vel quia imposituræ erant lauream, vel quia illitæ erant sacro Patris Campiani cruore: minimum est, hæc res quin exprimeret lachrymas optimis, expressit sanè amorem & misericordiam pessimis: cum primùm ascendisset crucis huius quasi currum triumphalem, rogat, sinant ne eum dicere, annuunt esse potestatem: is in ipso vestigio appellat supplicissimè Trinitatem, singulisque personis agit gratias de singulis donis, id est, vni Deo de omnibus, aggreditur ad confessionem suæ fidei & religionis: inhibet hunc cursum Knolsius: satis (inquit) nota nobis est tua religio, de violata regina expedi: pernegat Sheruinus se affinem perduellionis crimine: scimus (exceptit Knolsius) nihil à te admissum, vel quia non potuisti, vel quia ineptus es ad rem; per consequentiam tamen (largiemini mihi hanc barbaram voculam) te esse reum. Sheruinus liberè, si læsæ maiestatis nomine comprehendatis Catholica fidei professionem, Sacerdos sum, Catholicus sum, id est, ad hunc sensum

sum

300 NARRAT. DE MORTE R. P. CAMPIANI.
sum insigniter perduellio : dum induitur collo la-
queus, Sheruinus ingeminat piè; Iesu, Iesu, Iesu, esto mi-
hi Iesus dum frangitur illi gula, illa concionis audie-
batur plena vox, *Bone Sheruine, Dominus Deus recipiat bo-
nam animam tuam.* Reliqua & Sheruini & Brianti ea-
dem responsiones erant ijsdem P. Campiani interro-
gatis, eiusdem innocentiae eadem mors, seu potius
eiusdem mortis eadem gloria : nam quemadmodum
vixerunt Confessores, vt mortis quandam viam
muniant Anglis ; sic mortui sunt Martyres:
vt vitæ quandam legem præscribant
optimis.

F I N I S.

